

בז א מיי פ"ו מהל' קרבן
פסח הלכה ב סמוג
עשין רכז:
בז ב ג מיי פרק ד מהל'
אבל הלכה ט סמוג
עשין דרענן ב טוש"ע א"ח
ס' לח סעיף ה וטוש"ע י"ד
ס' שפ סעיף א ס' שפח
סעיף א:
בז ד מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמוג
עשין מג טוש"ע א"ח ס'
תרמ סעיף ה:
ה ה מיי שס טוש"ע שס
סעיף ו:
א ד טור ו"ז סס:
ב ז (מיי) פ"ו מהל'
חפלה סמוג עשין יט
טוש"ע א"ח ס' קו סעיף
א טור א"ח ס' לח:
ג ח מיי פ"ד מהלכות
תפילין הלכה יג סמוג
עשין כז טוש"ע א"ח סימן
לח סעיף ז:

רבינו חננאל

ר' יהודה אומר מישאל
ואלצפן היו שנסאו גרב
ואביהוה ר' יצחק אומר
אם נושאי ארונו של יוסף
היו יכולין ליה ליהוה ואם
מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטהר אלא קוברי מת
מצוה היו וחל שביעי
שלהן להיות ערב פסח
שנא' ולא יכלו לעשות
הפסח ביום ההוא מכלל
המתעסק במצוה פטור מן
המצוה האחרת. ושנינו
צריכא זו וזו דאי
אשמעינן גבי פסח כו'
אמר רב זבדא משמיה
דרב אבל חייב בסוכה ולא
דמי למצטער הווא פטור
מן הסוכה. ת"ר חתן וכל
השושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפילין ומכל
מצות האמורות בתורה
וחייבין בקריאת שמע

כה:

הישן תחת המטה

פרק שני

סוכה

א) פסחים ז. ב. ברכות
יא. טו: כמותו ו: מ"ק
טו., ג. ספרי פ' נשא ס'
מד, (ד) שבת דף פו.,
ה) סוטה ג. ע"י"ש,
ו) פסחים סט: (ז) ע"ז
דף ג., (ח) ברכות דף יג.,
ט) מכלתא דמילואים
ירוש פ' שמיני הכ"ג,
וע"י"ש המ"א, וע"ע תוס'
סנהדרין נב. ד"ה ההיא.

הגהות הב"ח

א) גמ' מהו דמימא
הואיל ואמר רבא
מנעטע: (ב) תוס' ד"ה
משום וכו' אפילו היכא
דמימא זמן מונע דפסח
כל"ל ומימא זמן הנ'
נמחק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה טמאי מת
מצוה וכו' שהכהן
מטמא בו. ע"י טורי אגן
ר"ה דף טו ע"ב ד"ה חייב
דלס:

תורה אור השלם

א) וְהָיָה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר
היו טמאים לְנֶפֶשׁ אָדָם
וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח
בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי
מֹשֶׁה וּלְפָנָיו אָהֲרֹן בַּיּוֹם
הַהוּא: (במדבר ב, יז)

ב) הַאֲנָק דִּם מַתִּים
אָבֵל לֹא תַעֲשֶׂה פֶּאֶרְךָ
חֲבוּשׁ עֲלֶיךָ וַיִּנְעֲלֶיךָ
תְּשִׁים בְּרִגְלֶיךָ וְלֹא
תַעֲטֶה עַל שֵׁפֶם וְגַחֵם
אֲנָשִׁים לֹא תֹאכְל:
(ויחזקאל ב, יז)

ג) וְהִפְתִּי חַיִּיכֶם
לְאֵבֶל וְכָל שִׁירְיֶכֶם
לְקִינָה וְהַעֲלִיתִי עַל כָּל
מַתְנֵיכֶם שֶׁק וְעַל כָּל
רֹאשׁ קֶרְחָה וְשִׁמְחִיתִי
בְּאֵבֶל יְהוּד וְאֶחְרִיתֶיהָ
בַּיּוֹם הַהוּא: (עמוס ה, יז)

הגהות וציונים

א) בכ"י וחדו"א
בסוכה אמינא ב"ש
דחדי וכן ג' הרא"ש (בית
יצחק): [ב] צריך להוסיף
שתי מצות מצות סוכה
וכו' או שצ"ל שתיים
מצות סוכה וכו': [ג] צ"ל
ב"ר [א] (גליון):

מישאל ואֲלֻצְפָן היו. ואל"ת ולמאן דאמר פרק ד' מיתות (סנהדרין דף ע"ג) דשריפה ממש הוא שנשרפו גופיהן וכן נמי דריש בתורת כהנים¹⁰ אקרא דמתאכלל אש אותם אמאי נטמאו וי"ל דשמא שלדן היתה קיימת כאלו נשרפו על גבי קטוצלא כדאמר

פרק המפלת (גדה דף ע"ב): מת שנשרף ושלדו קיימת טמא: **שחל** שביעי שִׁלְדוֹן בערב הפסח. מכלאן קשה להא דל"ר לוי זשילהי הניזקין (גיטין דף ס. וס) ח' פרשיות נאמרו צאמו יוס שהוקס המשכן וקא חשיב פרשת טמאים ופירש שס זקונטו ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו' ולא יתכן כדמוכח הכא שהיה צערב הפסח והמשכן הוקס צאחד צניסן ואפילו לר"ע לא יתכן לפי הספרים דגרסינן צפסחים צפ' האשה (דף ע"ב) רב סבר לה כר"ע דאמר מישאל ואלצפן היו שחל שביעי שלהן להיות צערב הפסח ומיהו אותה גירסא ליתא אלא ר' יצחק גרס התם ונראה לפרש פרשת טמאים דשרן ונצלה וזו וזה ונדה לפי שהורכו ליהזר על טומאת מקדש וקדשיו: **משום** דלא מטיא זמן חיובא. ואין להקשות מהא דדרשין צריש טבול יוס (צמצים דף ק. וס) דהולך לשחוט את פסחו מטמא למת מנזה מולאחמותו אפי' לאחר חלות דמת מנזה שאני והא דדייק הכא מצרייתא דקתני למת מנזה נטמאו לא מת מנזה ממש אלא כלומר לקרוצים כדפירש זקונטרס ולאחר חלות הוא דאינו מטמא כדקתני התם אמרת לא יטמא אבל קודם חלות יטמא כדקאמרין התם ציוסף הכהן שמתה אשתו צערב הפסח ונמנו אחיו הכהנים וטמאוהו צעל כרחו אבל קשה (לרצה¹¹) דאמר התם אידי ואידי לאחר חלות כאן קודם ששחטו וזרקו עליו כאן לאחר ששחטו וזרקו עליו אלמא מטמא לקרוצים אפי' היכא דמטא זמן חיובא (ב) זמן הפסח מאחר שלא שחטו וזרקו עליו ואין לומר דהיא גופא ילפינן מחתן דפטור מק"ש דלמא שאני ק"ש דלית ציה כרת כדקאמר הכא ולא אחי מיניה פסח דאיכא כרת ומטיא זמן חיובא: **אין** שמוחה אלא בחופה. משמע מכלאן דאס ילא חתן מחופתו אפי' כלתו עמו והולכים לאכול צצית אחר דאין מצרכין שהשמוחה צמעו ולא צרכת חתנים כיון דאין שמוחה אלא בחופה וצפ"ק דכחצות (דף ע"א: וס) אמרינן נמי מצרכין צרכת חתנים צצית חתנים משמע דוקא צמקום חופה דהוא צצית חתנים ומיהו אין ראיה משם דלמא לאפוקי מדרצי יהודה קא אחי דאמר אף צצית האירוסין מצרכין אותה ונריך לדקדק מה היא חופה דאי צמקום שצרכו תחלה צרכת נישואין קרי ליה חופה פעמים שאפי' צרחוב העיר מצרכין אותה כשהעם מרוצין ואין יכולין ליכנס צצית אלא מקום עיקר ישיבת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא מקום העשוי לאקראי צעלמא ושם מצרכין צרכת חתנים כל שצעה:

וחייבין בק"ש. כדפירש זקונטו דמנזות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון ויכולין לישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: חתן

שאין לה אלא שלש דפנות וצו לשחק עם כלתו: תרתי. שתי הרגל קיימא לן צמועד קטן (דף ע"ב) דאין נושאין נשים צמועד: פטורין מן התפילה. דבעיל כוונה: זמן התפילין. משום דשכיחא שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנזות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון¹² ויכולים לישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: משום

הבי גרסינן מצרייתא צסיפרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו צנדצ ואציהוה ר' יצחק אומר אס נושאי ארונו של יוסף היו יכולין היו ליטהר ואס מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטהר אלא מי היו טמאי מת מנזה היו שחל שביעי שלהן להיות צערב פסח שנאמר ולא יכלו וגו': **אם נושאי ארונו** ש"ל יוסף או מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטהר. שהרי צאחד צניסן הוקס המשכן ושני לו שרף אלעזר את הפרה¹³ שזו על טמאי מת שצהן לעשות פסחיהן צטהרה כדאמר צמסכת גיטין (דף ע"ב). שמנה פרשיות נאמרו ציוס שהוקס המשכן ופרה אדומה אחת מהן וצאחד צניסן הוקס המשכן והוא ח' למלואים כדקיימא לן (שבת דף ע"ב): אותו היום נטל עשר עטרות וצו מתו נדצ ואציהוה הלכך מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטהר וקרא אמר ולא יכלו נושאי ארונו של יוסף נמי כצר עצרו עליהם עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו משחטו צהר חורב צראש חדש סיון¹⁴ כדכתיב (שמות יט) ציוס הזה צאו מדצר סיני ולא נסעו משם עד עשרים צלייר של שנה הצאה דכתיב ויהי צשנה השנית צחדש השני צעשרים צחדש נעלה הענן מעל וגו' ויסעו מהר ה': **טמאי** מת מצוה. לאו מת מנזה דווקא קאמר דאפי' מתייהן נמי מת מנזה קרי להו דמנזה להתעסק צהן כגון האמורים צפרשת כהנים (ויקרא כ"א) * שהכהן מטמא צו¹⁵: שחל שביעי שִׁלְדוֹן. ואל"ת דחזו לאורחא לא אישתרו דקסבר אין שומטין וזורקין על טמא שרף¹⁶ מכל מקום שמעינן מיניה דעוסק צמנזה פטור מן המנזה שהרי נטמאו צמתייהן שצעה ימים לפני הפסח ואף על פי שטומאה זו תעכב על ידם אכילת פסחיהן אלמא מנזה קלה הצאה לידך אינך נריך לדחותה מפני חמורה העמידה לצא: דלא מטיא זמן חיובא. כשנטמאו עדיין לא הגיע זמן אכילת פסח: **אבל**. קריית שמע דמטא זמן חיוב' צמוך החופה והוא ראוי לכך אימא ליחייב: **אבל** פסח דבכרת הוא אימא לא. יטמאו צמת כל שצעה לפני הפסח: צדיבא. למיכתב ציוס ההוא לאשמעינן דנטמאו תוך שצעה דעוסק צמנזה פטור מן המנזה: מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל ב'.

ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין בנדב ואביהוה ר' יצחק אומר אם נושאי ארונו של יוסף היו כבר היו יכולין ליטהר אם מישאל ואלצפן היו יכולין ליטהר¹⁷ אלא עוסקין במת מצוה היו *שחל שביעי שלהן להיות בערב פסח שנאמר * ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא אין יכולין לעשות הא למחר יכולין לעשות צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא מטיא זמן חיובא אבל הכא דמטיא זמן ק"ש אימא לא צריכא ואי אשמעי' הכא משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת אימא לא צריכא גופא א"ר אבא בר זבדא אמר רב * אבל חייב בכל מצות האמורות בתורה * חוץ מתפילין שהרי נאמר בהן פאר מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל * פארך חבוש עליך וגו' את הוא דמייחייבת אבל כ"ע פטורי * וה"מ ביום ראשון דכתיב * ואחריתה ביום מר ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב * אבל חייב בסוכה פשיטא מהו דתימא הואיל (ב) וא"ר אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור מן הסוכה האי נמי מצטער הוא קמשמע לן ה"מ צערא דממילא אבל הכא איהו הוא דקא מצטער נפשיה איבעי ליה ליתובי דעתיה וא"ר אבא בר זבדא אמר רב * חתן והשושבינין וכל בני החופה פטורין מן הסוכה כל שבעה מ"ט משום דבעו למיחדי וליכלו בסוכה וליחדו בסוכה אין שמוחה אלא בחופה וליכלו בסוכה וליעבדו חופה בסוכה אביי אמר משום ייחוד ורבא אמר משום צער חתן מאי בינייהו איכא בינייהו דשכיחי אינשי דנפקי ועיילי להתם למאן דאמר משום ייחוד ליכא למאן דאמר משום צער חתן איכא א"ר זירא * אנא אכלי בסוכה וחדרי בחופה¹⁸ וכ"ש דחדרי ליבאי דקא עבידנא תרתין * ת"ר חתן והשושבינין וכל בני חופה * פטורין מן התפילה * ומן התפילין וחיובין בק"ש משום

דקאמר ליה רחמנא הנני לוקח ממך את מחמד עיניך צמגפה וגו' האנך דוס מתים אצל לא תעשה לא תתאצל עליה פארך חבוש על ראשך שלא כדרך שאר אצלים לפי שאני עושה אותך אות מופת לישראל שך עתידין למות מתייהן ואין איש מתאצל עליהם אלמא אצל אסור צתפילין: והני מי"י ביום ראשון. דעיקר מררה חד יומא כדכתיב ואחריתה כיוס מר: פשיטא. מאי שנה הא משאר מנזות דאשמעינן רב לעיל דאצל חייב צכל המנזות: צערא דממילא. שהסוכה מנערתו כגון חמה או יניו או סירחה צדצרים שסיכך צהן: מיבעי ליה ליחובי דעתיה. חוצה עליו לישב דעתו למנזה: למיחדי. לשמות: משום ייחוד. דסתם סוכה היו עושין צגגותיהן * ואין דרך צאה וצאה שם לרצים תמיד מפני הטורח ושמא ירד החתן לעשות נרכיו ויחייחך אחר עם הכלה: צער חתן. שהמקום נר ופחות מנזות¹⁹ סוכה ומנזות נישואין וכגון שגא ערב הרגל אצל צמוך מנזות לן צמועד קטן (דף ע"ב) דאין נושאין נשים צמועד: פטורין מן התפילה. דבעיל כוונה: זמן התפילין. משום דשכיחא שכרות וקלות ראש: וחייבין בקריאת שמע. דמנזות כוונתה אינו אלא פסוק ראשון²⁰ ויכולים לישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון: משום